

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitæ**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Pars I. Peccata Studiosorum falso creduntur esse tantùm venialia & levia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

Pars I.

Doctrina. *Delicta quis intelligit?* Quærebat David, docens nullos esse aut paucissimos, qui bene de peccato sciant judicare. *Delicta quis intelligit?* creduntur subinde esse levia, quæ ipsa enormia sunt & abominanda. Hæc de peccatis ignorantia si in ullo hominum genere est, maximè in studiosis est. DEum immortalem! Quale hi iudicium de peccatis suis formant? quid dicunt? quid sentiunt? aut nulla censent esse, aut levia. Hinc passim liberè perpetrant, de emendatione non cogitant, illis assuescunt, in illis pereunt. O utinam non æterno suo damno experti hoc essent innumeri! Hos ego si ab inferis excitare possem, ut mei loco venturam in titulo positam docerent, fortè essent qui saperent: viventem hominem dum nonnulli audiunt, rem ab eo exaggerari credunt, & augeri nimium. Pone itam de me mentem, eam concepisti; rem ut est, tuis oculis exhibebo, iudicium de re tota tibi relinquam. Ast utro igitur, peccata à studiosis fieri solita, falsè creduntur esse tantum venialia & levia. Age quæ sunt studiosorum errata præcipua & magis familiaria? Hæc, nisi fallor: preces negligenter aut distractè & cum fastidio, & metu poenitentiam tantum persolvere, conscientiam non examinare, ad Confessionem & S. Communionem obiter se parare, Missam audire sine attentione, templo

templo se clam subducere, conqueri & murmurare, quando diutius hærendum est in templo, varias in eodem irreverentias ridendo, garriendo aliisque modis admittere, quibus non rarò scandalizentur alii; statim post suscepta SS. Mysteria ad priores iniquitates reverti, DEI rarissimè meminisse; Parentibus non obedire, eos contristari & irritare, asperè etiam alloqui aut contemnere; idem dic de Magistris & Professoribus, quos Parentum locò studiosis concessit DEus; hos traducere, falsa de illis spargere, illis detrahere, mille in eos jactare convitia, varia eis mala imprecari, protervè resistere, contemnere eorum jussa. Huc pertinet, non seriò se applicare studiis, multum temporis otio consumere, circumvagari tempore studiis destinato; dormire ultra horas à necessitate & ratione statutas; sumptus parentum malè impendere; vacare variis lusibus vetitis; adire domos aut suspectas, aut malas; accedere cauponas, deditum esse potui, adhærere sociis, qui à pietate & studiis avocant, aut jam ad graviora impellunt; insultare domesticis, eos convitari & scandalizare; petulcire in schola, ineptiis variis molestiam aliis creare & tædium; audire & loqui sermones liberiores, aut aperte incastos, jocos illiberales spargere, exempla minùs pudica narrare, aliorum famam minuere, nec de restitutione cogitare; aliis clam aliqua surripere, variis modis alios affligere, temerè judicare, aspernari, falsò accusare; pensa scholastica passim

sim

sim dictare aliis, aut dictata accipere, alios decipere, non attendere in schola ad res eas, quæ aut in ordine ad pietatem, aut doctrinam tenentur dicere, de emendatione erratorum non esse sollicitum, divina peragere tepidè, de vita futura per electionem statûs bene institutam non esse sollicitum; obvium quemcunque statum, qui sensui arridet, aut à Parentibus suadetur, arripere. Mitto plurima alia, quæ tibi occurrent faciliùs; duo peccatorum genera tantum nomino, quibus frequentissime à studiosis peccatur; unum contra Castitatem; alterum contra Charitatem est. Contra Castitatem peccatur cogitatione, verbo, opere, oculis, lingua, auribus, manibus, lectione &c. Contra Charitatem inter alia est Reticentia culpæ alienæ, quando quis tacet ea, quæ in altero notata tenebatur indicare Superiori, aut in schola aut domi.

Familiariora sunt hæc studiosorum errata. De his quid censes? an ita levia sunt, ut peccati venialis gravitatem non excedant? ô utinam! ego quid sentiam aperio. 1. Existimo aliqua esse inter recentia, quæ semel iterumque facta imperfectio quidem sunt, non tamen peccatum, etiam veniale; quò forte reduci potest una alterave dictatio pensî ordinarii; cogitationum liberæ evagatio eo tempore, quo in schola attendendum esset, & pauca alia. 2. Plurima ex iis, prout ordinariè fiunt, judico esse venialia leviora aut graviora pro circumstantiarum varietate. Hu

spec-

spectant, mentiri ex joco, aut etiam seriò in re levi & sine damno alterius, unam alteramve horam otiano perdere; distractum aliquamdiu esse sub precibus, convitari alios, litigare cum illis &c. 3. Video alia ex his peccatis esse admodum periculosa, facileque fieri posse, ut sint mortalia ob varias circumstantias. v. g. nullam de erratorum emendatione, de futura vitâ curam suscipere; tepidè omnia sacra peragere, & ad ea se non fervidè parare, præcipue ad S. Confessionem & Communionem, serere lites & jurgia, accedere domos suspectas, versari cum sociis suspectis, plures septimanas otiosè traducere, Parentibus & Superioribus debitam reverentiam non exhibere &c. Hæc certè periculosa sunt. 4. Sunt demum, quæ à mortali excusari non possunt v. g. negligere sacrum die festo aut Dominico; seducere alium aut scandalizare in re gravi, docere alium impia, lasciva & nefanda, adherere sociis, quos aperte scio, aut prudenter timeo esse malos, Parentibus & superioribus seriò malum aliquod grave imprecari; jurare falso deliberatè, licet in re levi; graviter alterius famæ detrahere; ignorare, quæ ad salutem necessaria sunt, actus virtutum Fidei, Spei, Charitatis tempore debito non exercere, otiosè plures menses perdere cum jactura sumptuum, temporis &c. Dolorem serium Confessionem non præmittere, licet tantum venialia confitearis; peccatum grave, aut dubium in Confessione reticere ex pudore; in peccato gravi communicare; agere;

gere;

agere, loqui, cogitare contra Castitatem, aut legere, videre, tangere ea, quæ non licent, & ubi aut ratio aut conscientia reluctatur: in qua materia rarò venialiter peccari, certum est, frequentissimè verò mortaliter: quando autem id fiat, si dubitas, ex Confessario quære. Huc aliqui pertinere volunt negligentiam in electione statûs, dum non salus animæ, sed nescio quæ vanitas spectatur; item reticentiam peccati gravis in altero notati, quod in aliorum etiam & sæpe totius scholæ damnum vergere potest, nisi iis, quibus debet, aperiatur.

Ex facta hac distinctione intelligis, non omnia studiosorum peccata esse levia. Et quis ista credit? quis credit, otium & pigritiam rem esse adeò periculosam, ut diutiùs continuata à peccato gravi non valeant excusari? & tamen rem mihi certa videtur. Quid enim agit deditum otio juvenis? sumptus parentum solos si perderet, an non res gravis foret? grave censes furtum imperialis unius; & furtum dilapidationem que tot imperialium gravem non censebis? furaris certè sumptus illos parentibus, furaris fratribus & sororibus; & sumptus sæpe non sim sudore parentum & sanguine comparatos. Taceo gravem parentum tristitiam inde enascentem, quòd malè adeò collocatos sumptus videant; taceo justam eorum iram; taceo, quòd eos cum fratribus & sororibus decipias, qui fortè auxilium à te meritò expectabant, aut certè in eo, quòd aptum fore credebant, ut tuo dein labore, tua

que

que doctrinâ te posses sustentare: taceo jacturam temporis adeò pretiosi & diuturni: quæ cui, quæso, levis apparet? Ecce quò tendant confabulationes quotidianæ tempore studiis destinato, stantiunculæ in plateis, ambulationes otiosæ; horæ somno perditæ &c. ad peccatum mortale profectò, licet in singulis non peccetur graviter. Quod de otio dixi, dici potest de continua in divinis tepiditate, dum omnia tantum ex metu, sine fervore, devotione, attentione peraguntur: quid, quæso, facilius, quàm ut v. g. die festo Sacrum totum, aut pars ejus præcipua sic inter distractiones effluat, ut præcepto de audienda Missa non satisfacias; aut ut Confessio sic tepidè & tantum ex timore facta, dolore vero careat? & utrobique peccabis mortaliter. Huc referunt alii Reticentiam alienæ culpæ. Cernis in altero scelus turpe, rem scandalosam: taces. Pergit ille eandem rem facere sæpius, docet eam alios; multiplicantur peccata, tota sæpe schola inficitur: quis reus tot peccatorum? tu; si aperuisses, cui debuisses, aut potuisses, peccata fuissent impedita, animæ plures servatæ. Simile dici potest de conventiculis aliorum & suspectis consortiis. In reticentia hac an non timendum sit peccatum gravius, tu videris. Ex his abundè patet veritas dicti mei: non omnia passim Studiosorum peccata levia sunt. Latent eheu sæpe in juvenis conscientia peccata fœda & gravia, nec in Confessione exponuntur; aut quia negligens examen præcessit;

K

aut

aut quia ex ignorantia culpabili creduntur levia.
Ne, quæso, hîc tibi blandiaris repetendo tuum
Leve, Leve est. Rem bene examina, Confessa-
rium consule, damnationem à te averte.

Reflexio. Si ita est, ut dixi; ergo errant Stu-
diosi plurimi, qui negligentius se ad Confessio-
nem parant, vel in defectuum emendationem
non incumbunt, putantes levia tantum esse ex-
rata sua. Fortasse enim, quæ levia credunt, et tu e-
eorum genere sunt, quæ periculosa dixi & du-
bia, quæ ob circumstantias varias in mortale
beunt. Scias enim, omne veniale peccatum
varias circumstantias fieri posse mortale. Si
veniale esse potest ordinaria in templo irreve-
rentia; sed si ex hac scirem graviter scandalizan-
dos esse præsentis v. g. acatholicos, mortale fo-
ret. Sic unius aut alterius septimanæ otium
veniale esse potest, uti & accessio domûs suspectæ
aut prohibitæ: sed si ex hoc scirem Parentes
viter esse ad iram concitandos, mortale foret.
Ergo aliâ ratione agendum est; major cura
mendationis suscipienda est; non vivendum
ne omni metu salutis, quasi Studiosis beatitudi-
certa esset; bene vesperi examinanda est
scientia; attendendum in scholis ad concionem
& explicationem catechismi, unde gravitate
peccati haurire possis; consulendus Confessarius
vel alius rei peritus. Aliàs timeo, ne cum multi
jam liberè peccantibus, quia tantum levia
credunt, pereas miserè, & serò gemas: heu quæ
gravi errore deceptus sum! *Affectus & proposita*
in fine dabuntur. Paris